

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE IAEVG VE FINSKÉ JYVÄSKYLE ZDŮRAZNILA VÝZNAM SYSTÉMOVÉHO PŘÍSTUPU KE KARIÉROVÉMU PORADENSTVÍ

Silvie Pýchová

Již popáté jsem měla možnost zúčastnit se za Českou republiku globální konference, kterou pravidelně pořádá Mezinárodní asociace pro studijní a profesní poradenství IAEVG (*International Association for Educational and Vocational Guidance*). Tentokrát se tato akce, které se účastní kariéroví poradci a výzkumníci z celého světa, uskutečnila ve finské Jyväskylä v termínu 12.–14. listopadu 2024. Pořadatelé byly Finský institut pro výzkum vzdělávání při univerzitě v Jyväskylä společně s finským ministerstvem školství a kultury a ministerstvem hospodářství a zaměstnanosti. Těchto konferencí se pravidelně účastním (pokud se konají v Evropě), protože je to příležitost být součástí globální komunity expertů a stakeholderů, kteří se ve svých zemích angažují v rozvoji kariérového poradenství. Mám zde možnost v koncentrované podobě nahlédnout na témata, kterými se jednotlivé země zabývají v souvislosti s uplatnitelností lidí na trhu práce, a rovněž vidím, že některé problémy týkající se většiny zemí není možné snadno vyřešit.

Letošní ročník nesl podtitul *Riding a Wave of Change* (Na vlně změny) a hlavními tématy byly: *přístupné a na uživatele zaměřené poradenské služby; digitální evoluce v poradenských službách; vysoce kvalitní poradenské služby; rovnost, diverzita a inkluze v poradenských službách; udržitelnost poradenských služeb; meziodvětvová spolupráce a koordinace poradenských služeb; praxe v poradenství založená na důkazech.*

Se svým příspěvkem jsem se přihlásila k tématu *Meziodvětvová spolupráce a koordinace poradenských služeb* a své vystoupení jsem zaměřila na spolupráci nestátní neziskové organizace (Centrum kompetencí) a vysokoškolské instituce (Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy) na kvalifikačním programu pro kariérové poradce v České republice. Ze všech vystoupení je na webových stránkách konference¹ v angličtině publikován sborník abstraktů a k dispozici jsou tam také některé prezentace.

Ne náhodou se konference v loňském roce konala ve Finsku, tato země je totiž nejvíce ukázkovým příkladem systémového přístupu ke kariérovému poradenství, postaveného na mezirezortní a meziodvětvové spolupráci klíčových aktérů. Státní tajemnice z finského Ministerstva hospodářství a zaměstnanosti Elina Pylkkänen v úvodu celé akce upozornila na to, že ve Finsku aktuálně řeší v rámci zelené a digitální tranzice zánik zaměstnání se střední mzdou, pocítují potřebu specializovaných znalostí a podpory rozvoje dovedností a mobility studentů a pracujících, přičemž nikdo nemůže zůstat

¹ <https://peda.net/iaevgconference2024/>

pozadu. To vše je potřeba řešit na národní a regionální úrovni a na úrovni zaměstnavatelů i jednotlivců. Představila nám rámeček, v jehož středu stojí celoživotní poradenství, které je poskytováno napříč sektory a zahrnuje oblasti: vzdělávání a učení; zaměstnanosti a podpory podnikání; poptávky a nabídky na trhu práce a zvyšování úrovně dovedností pracovníků; rozvoje pracovního života; stárnutí populace, nebo naopak podpory mládeže; inkluze; wellbeingu a prevence sociálního vyloučení; integrace a imigrace; rovnosti a nediskriminace a zelené tranzice. Všechny tyto politiky jsou ve Finsku propojené a jejich průsečíkem je právě kariérové poradenství.

Tento přístup ještě podtrhla společná vystoupení zástupců Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Mezinárodní organizace práce (ILO), Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (CEDEFOP), Evropské nadace odborného vzdělávání (ETF) a UNESCO, která „jednohlasně“ podporují význam kariérového poradenství jako nutné reakce na rychle se měnící podmínky na trhu práce. Pedro Moreno da Fonseca z Mezinárodní organizace práce ve svém úvodním vystoupení zdůraznil potřebnost kariérového poradenství tímto způsobem: „*Kariérové poradenství stojí na průsečíku veřejných politik a sociálních věcí, tato pozice poskytuje kariérovému poradenství potenciální strategickou roli při přispívání k vytvoření propojených systémů, které budou více posilovat jednotlivce a zranitelné skupiny osob.*“ (Book of Abstracts, IAEVG International Conference 2024, s. 4).

Významná pozornost byla na akci také věnována novému kompetenčnímu rámci pro kariérové poradce, na kterém pracovali výzkumníci z Univerzity v Jyväskylä: Jaana Kettunen (která je zároveň aktuálně prezidentkou IAEVG) a Raimo Vuorinen (bývalý koordinátor Evropské sítě politik celoživotního poradenství ELGPN). Tento rámeček vznikl na základě rozsáhlé konzultace se širokou skupinou zainteresovaných aktérů ve Finsku (od kariérových poradců po vzdělávací instituce, které poskytují vzdělávací programy pro kariérové poradce) a bude mít dopad na podobu kariérového poradenství napříč sektory.

Základní komponenty Kompetenčního rámce kariérového poradce (v překladu do angličtiny *Competency Framework for Career Professionals*) tvoří:

Profesionalita: etické kompetence, kompetence založené na teorii a výzkumu, reflektivní kompetence a komunikační a interakční kompetence;

Práce s klienty: procesní kompetence, poradenské teorie a teorie učení a metodologická kompetence;

Systémový přístup: celoživotní poradenství, kompetence v oblasti systémových teorií, kompetence se síťovat a strategická kompetence.

Zdroj: University of Jyväskylä, *Competency Framework and Assessment tools for Career Professionals*, online: <https://peda.net/careerprof>

Na webových stránkách, kde je tento rámeček publikován, je pak u každé z výše uvedených oblastí ještě podrobně popsáno, jaké konkrétní znalosti, dovednosti či postoje se pod každou kompetencí skrývají a co to konkrétně znamená při práci s klienty. Například pod oblastí *Profesionalita* najdete jako první *Etickou kompetenci*. Pod *Etickou kompetencí* spadají další čtyři kapitoly *Právní a administrativní požadavky*, *Profesní odpovědnost*, *Etické principy* a *Poradenský vztah*. A dále následuje popis, jak se daný požadavek projevuje při práci s klientem. Kompetenční rámeček může posloužit i českým kariérovým poradcům při jejich profesním rozvoji.

Konference IAIEVG trvala tři dny a nabitý program od expertů z celého světa běžel paralelně v sedmi sekcích, takže ani nebylo v možnostech jednoho účastníka absolvovat všechno, proto je skvělé, že je možné se k důležitým informacím a sdělením vracet v publikovaném Sborníku abstraktů (Book of Abstracts). Na závěr bych z něj ráda ocitovala jednu myšlenku amerického profesora Spencera Nilese z College of William & Mary, USA, který měl na konferenci vystoupení jako hlavní řečník, patří totiž k významným osobnostem celosvětového vývoje kariérového poradenství: „*Neautentický život, tedy odpojení od toho, kým skutečně jsme, vede k depresím, hypertenzi, úzkosti, cévním onemocněním, různým formám závislosti, násilí na pracovišti a podobně. Orientace ve výzvách souvisejících se životem/kariérou autenticky vyžaduje přehled, odvahu a vytrvalost.*“ (Book of Abstracts, IAIEVG International Conference 2024, s. 5). Kariérové poradenství bývá často dáváno do souvislosti s tématem wellbeingu a stejně tomu bylo i během této konference v Jyväskylä. Niles Spencer ve svém příspěvku, myslím, velmi jasně vysvětlil, jak tato dvě témata spolu souvisejí a jak nápomocné může být kariérové poradenství, které u klientů rozvíjí vhléd, odvahu a vytrvalost, které jsou potřeba pro to, aby člověk mohl v dnešní době vést autenticky svůj život.

Autorka:

Mgr. Silvie Pýchová, Ph.D.

kariérová poradkyně a spoluzakladatelka Centra kompetencí, členka IAIEVG
silvie.pychova@partnerstvi2030.cz

Citujte

Pýchová, S. Mezinárodní konference IAIEVG ve finské Jyväskylä zdůraznila význam systémového přístupu ke kariérovému poradenství. Kariérové poradenství v teorii a praxi [online], 26(24), str. 27-29. Dostupné z <https://www.euroguidance.cz/publikace.html>